บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตจำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็น ในส่วนของคุณลักษณ์ส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-22 ปี มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด และมีสถานที่พักในปัจจุบันในกรุงเทพมหานครเป็นหอพักเอกชน โดยมีผลการศึกษาสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

การศึกษาพฤติกรรมการให้บริการของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการให้บริการของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ พบว่า

1. ด้านความเร็วในการขับขี่ ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการขับรถด้วยความเร็วสูงในที่ที่มีการจราจรพลุกพล่าน การขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด การใช้ความเร็วสูงในการขับขี่บ่อยครั้ง ฯลฯ นั้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนได้ง่าย เนื่องจากความเร็วที่เพิ่มขึ้นอาจจะส่งผลต่อระยะทางในการหยุดรถ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยในการใช้บริการ พนักงานขับรถควรขับรถในอัตราความเร็วตามที่กฎหมายกำหนด คือ ไม่เกิน 90 กม./ชม.

2. ด้านพฤติกรรมการขับขี่ (ทั่วไป) ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่พนักงานขับรถต้องตระหนักและให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการหยุด หรือการแซงในระยะกระชั้นชิด พนักงานขับรถควรให้สัญญาณมือ สัญญาณไฟ หรือสัญญาณอื่น ๆ ให้ผู้ขับขี่รถคันอื่น ๆ ได้ทราบ ก่อนที่จะทำการเลี้ยว การแซง การจอดเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 30 เมตร พร้อมมองกระจกมองหลังและกระจกมองข้างให้รอบคอบทุกครั้ง การแซงหรือการขับรถตัดหน้ารถคันอื่นถือเป็นมารยาทที่ไม่ควรทำ รวมไปถึงการขับรถโดยใช้ช่องไหล่ทางด้านซ้ายหรือขวา ขณะที่รถติด ขับรถริมไหล่ทางคู่ขนานไปกับรถคันอื่น ก็อาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุที่ร้ายแรงได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ขับขี่รถที่อยู่ในช่องทางปกติไม่ทราบว่าจะมีรถเข้ามาแซงในด้านซ้าย และไม่ควรขับขี่ในช่องทางขวาเป็นเวลานาน ๆ เพราะช่องทางขวาใช้สำหรับการแซงรถ ด้านการเปลี่ยนช่องจราจรบ่อยครั้งขณะขับขี่ พนักงานขับรถไม่ควรเปลี่ยนช่องทางไปมาโดยไม่จำเป็น เพราะจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน พนักงานขับรถควรมีจิตสำนึกด้านความปลอดภัยและมีมารยาทที่ดี ขับขี่รถด้วยความไม่ประมาท มีความระมัดระวัง มีสติ

3. ด้านพฤติกรรมส่วนตัว ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ การขับรถในขณะที่ร่างการขาดความพร้อมอาจเนื่องมาจากร่างกาย พักผ่อนได้ไม่เพียงพอ ทำให้พนักงานขับรถอาจหลับใน หรือตัดสินใจช้าลง โดยสิ่งหนึ่งที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน คือ การดื่มของมึนเมาก่อนการขับขี่ ทำให้ขณะขับรถ พนักงานขับรถมีอาการมึนเมา มีกลิ่นแอลกอฮอล์ติดที่ตัว ความรู้สึกปลอดภัยของผู้โดยสารที่ใช้บริการก็จะลดน้อยลง เพราะผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์จะมีอาการมึนเมาและคึกคะนอง โดยเฉพาะหากดื่มแล้วขับ จะทำให้ความสามารถในการขับขี่ลดลง การตัดสินใจและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินจะช้าลง เช่นเดียวกันกับการที่พนักงานขับรถมีอารมณ์ฉุนเฉียวในขณะที่กำลังขับรถให้บริการผู้โดยสารนั้น ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของการที่ทำให้ความรู้สึกปลอดภัยขณะเดินทางของผู้ใช้บริการรู้สึกน้อยลง พนักงานขับรถอาจขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ทำผิดกฎจราจร ฯลฯ เนื่องจากขาดสตินึกคิดในขณะนั้น รวมไปถึงการใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรศัพท์ ขณะให้บริการขับรถโดยสารสาธารณะ การโทรศัพท์ขณะขับรถ จะทำให้สมาธิในการขับรถลดลง ทำให้เสียสมาธิในการควบคุมรถ หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน จะไม่สามารถหยุดรถได้ทัน ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนมากกว่าการขับรถในช่วงปกติ หลายต่อหลายครั้งที่ความมักง่ายของคนเรามักทำให้เกิดอุบัติเหตุ

การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิตส่วนใหญ่มักนิยมใช้รถโดยสารสาธารณะประเภทรถโดยสารประจำทาง (รถเมล์) ในการเดินทางเป็นประจำ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด และมีสถานที่พักในปัจจุบันในกรุงเทพมหานครเป็นหอพักเอกชน หรืออาจเช่าบ้านพัก หรือพักอาศัยรวมกับญาติ/เพื่อน ที่มีที่พักอาจอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัย และไม่มีรถส่วนตัวในการเดินทางมาเรียนหนังสือ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการรถโดยสารสาธารณะประเภทต่าง ๆ การใช้บริการรถโดยสารสาธารณะจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญและจำเป็นต่อผู้ใช้บริการในปัจจุบัน ในขณะที่แต่ละบุคคลก็มีความต้องการในการใช้บริการของระบบขนส่งสาธารณะที่แตกต่างกันออกไปเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความถี่ ช่วงเวลาในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า นักศึกษามักนิยมใช้บริการรถโดยสารสาธารณะทุกวันเป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วนตอนเช้า (06.00-09.00 น.) และช่วงเวลาเร่งด่วนตอนเย็น (15.01-19.00 น.) และใช้เวลาในการรอรถโดยสารสาธารณะก่อนที่จะได้ขึ้นโดยสารเป็นเวลาประมาณ 11-20 นาที ซึ่งจะใช้ระยะเวลาทั้งหมดในการเดินทางจนถึงที่หมายโดยประมาณ 11-20 นาที และประมาณ 21-30 นาที ซึ่งไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนยานพาหนะในระหว่างเดินทาง ส่วนประเด็นด้านความรู้สึกปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะที่ใช้อยู่เป็นประจำ พบว่า

นักศึกษามีความรู้สึกว่าตนเองใช้บริการแล้วมีความรู้สึกในด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง อาจยังมีกังวลในเรื่องของปลอดภัยอยู่บ้าง เนื่องจากความรู้สึกเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมการให้บริการของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะยังมีอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุในขณะที่ใช้บริการ เพราะต้องใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเป็นประจำ

การศึกษาสภาพแวดล้อมในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ พบว่า

1. ด้านสภาพรถ เป็นประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ไม่ควรละเลย การใช้งานรถโดยสารสาธารณะหนักเกินไป ละเลยการตรวจสภาพ ขาดการทะนุบำรุง ดูแลรักษา ให้แตกต่างจากสภาพเดิมของรถ รถอยู่ในสภาพเก่า ทรุดโทรม บรรทุกผู้โดยสารเกินปริมาณที่กำหนด การดัดแปลงสภาพที่ไม่เหมาะกับการบรรทุกผู้โดยสาร เครื่องยนต์บนรถมีเสียงดัง ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย รวมถึงสมรรถนะของรถในการออกตัว การเร่ง การเปลี่ยนช่องทาง หรือการเบรก ทั้งทางตรงและทางโค้ง โดยเฉพาะช่วงจังหวะกะทันหัน

2. ด้านสภาพถนน ถนนที่ไม่ได้รับการซ่อมแซมเป็นหลุมเป็นบ่อ การขับรถโดยสารสาธารณะด้วยความเร็วสูง มักเสียหลักเมื่อเจอหลุม บ่อ หรือพื้นผิวถนนไม่เรียบ เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หรือการขับรถเร็วในถนนที่แคบ ไม่มีไหล่ทาง ถนนลื่นมีน้ำขังบริเวณผิวทาง เครื่องหมายจราจรไม่ชัดเจน แสงสว่างไม่เพียงพอ ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้รถโดยสารสาธารณะไม่สามารถควบคุม รถเสียหลักตกข้างทาง เกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ความรู้สึกปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้ใช้บริการพึงจะได้รับ จากการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความปลอดภัย ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ เพศ อายุ พฤติกรรมการให้บริการในด้านความเร็วในการขับขี่ พฤติกรรมการให้บริการในด้านพฤติกรรมในการขับขี่ทั่วไป พฤติกรรมการให้บริการในด้านพฤติกรรมส่วนตัว ประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่ใช้ประจำ ความถี่ในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ ช่วงเวลาที่ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเดินทาง สภาพแวดล้อมในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะด้านสภาพรถ สภาพแวดล้อมในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะด้านสภาพถนน ความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ 3 ปัจจัย คือ 1) ประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่ใช้ประจำ 2) พฤติกรรมการให้บริการในด้านความเร็วในการขับขี่ และ 3) พฤติกรรมการให้บริการในด้านพฤติกรรมในการขับขี่ทั่วไป เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1. ประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่ใช้ เป็นตัวเลือกที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้ใช้บริการจะพิจารณาเลือกใช้บริการ การเลือกประเภทของรถก็ขึ้นอยู่กับค่าใช่จ่ายในการเดินทางที่ไม่สูงมาก มีความสะดวก สบาย และรวดเร็ว มีเส้นทางการเดินทางให้เลือกหลากหลาย และมีความสามารถในการเข้าถึงสถานที่ต่าง ๆ ได้เร็ว ซึ่งที่สำคัญต้องความปลอดภัยในขณะที่ใช้บริการรถเมล์จึงเป็นทางเลือกที่สำคัญที่ผู้ใช้บริการมักเลือกใช้ เนื่องจากมีความรู้สึกที่ปลอดภัยกว่า (มีคนที่ใช้บริการจำนวนมากร่วมใช้บริการด้วยกัน) มีหลากหลายสายที่ให้บริการ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่มากจนเกินไป ในขณะที่รถมอเตอร์ไซด์หรือ รถแท็กซี่ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในกรณีที่เร่งด่วน ต้องการถึงที่หมายในระยะเวลาที่เร็ว และสะดวก แต่อาจเกิดความเสี่ยงในการเดินทางได้มากกว่า เนื่องจากรถมอเตอร์ไซด์เป็นรถขนาดเล็ก และมักขับขี่ด้วยความรวดเร็ว ไม่มีอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เพียงพอ รถแท็กซี่ก็สามารถอำนวยความสะดวกในการเดินทางอย่างดี มีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงกว่าแต่ก็อาจทำให้ผู้ใช้บริการไม่รู้สึกปลอดภัยเนื่องจากปัจจุบันมีข่าวมากมายที่เกิดจากพฤติกรรมของพนักงานขับรถแท็กซี่ นั้นคือ การเลือกประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะจึงส่งผลต่อความปลอดภัยที่จะเกิดขึ้น

2. พฤติกรรมการให้บริการในด้านความเร็วในการขับขี่ ความเร็วเป็นสาเหตุแห่งความสูญเสียในอุบัติเหตุทางถนน และเกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปสู่การสูญเสียอื่น ๆ ด้วย การขับรถเร็วจะทำให้ระยะในการตัดสินใจระยะทางในการหยุดรถที่ยาวกว่าการขับรถเร็วที่ต่ำกว่า ดังนั้น หากเกิดเหตุคับขันเกิดขึ้น เช่น มีการตัดหน้ากระชั้นชิด หรือต้องหยุดรถให้กับคนที่ข้ามถนน การที่ขับรถเร็วระยะเบรกจะไม่เพียงพอ โอกาสในการเกิดอุบัติเหตุก็จะมากขึ้น ดังนั้น หากพนักงานขับรถมักใช้ความเร็วสูงในขณะขับรถหรือให้บริการนั้น ความรู้สึกไม่ปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการก็จะเพิ่มขึ้น ความเร็วที่ปลอดภัย คือ ความเร็วที่เหมาะสมกับสภาพถนน สภาพอากาศ สภาพการจราจร ซึ่งเป็นความเร็วที่ไม่ก่ออันตรายแก่ผู้อื่น ลองมาศึกษาการประมาณการความเร็วที่ปลอดภัย

3. พฤติกรรมการให้บริการในด้านพฤติกรรมในการขับขี่ทั่วไป อาทิเช่น การหยุดหรือการแซงในระยะกระชั้นชิด การขับรถโดยใช้ช่องไหล่ทางด้านซ้ายหรือขวา ขณะที่รถติด การเปลี่ยนช่องจราจรบ่อยครั้งขณะขับขี่ การขับรถจี้ท้าย หรือการใช้สัญญาณแตรบ่อยครั้ง ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

การขาดวินัย ขาดมารยาท ขาดน้ำใจและความเอื้ออาทรในการขับรถ พนักงานขับรถบางคนมักจะทำให้ตนเองถึงที่หมายได้เร็วขึ้นในทางที่ไม่เหมาะสมและถูกต้อง ด้วยการทำผิดกฎจราจร ไม่มีมารยาทในการขับรถ และไม่มีน้ำใจหรือเอื้ออาทรให้ผู้ขับขี่รถคันอื่น หรือผู้เดินถนน มักจะแซงปาดหน้ากัน ฝ่าไฟแดง ไม่หยุดรถให้คนข้ามถนนหรือรถที่รอเลี้ยว ไม่เปิดไฟเลี้ยวเมื่อจะเลี้ยวหรือเปลี่ยนเลน บางรายจะเบรกบ่อย ๆ โดยไม่คำนึงถึงผู้ใช้บริการ ผู้ขับขี่คนอื่น ฯลฯ พนักงานขับรถบางรายขับรถแบบลังเลว่าจะหยุดหรือจะเลี้ยว บางรายก็หยุดรถกะทันหันกลางถนน บางราย

ก็จอดรถโดยไม่สนใจรถคันหลังที่ตามมา บางรายจอดรถในที่ห้ามจอดหรือจอดกลางถนน ทำให้รถที่ตามมาเกิดความไม่แน่ใจกับคนที่ขับรถคันข้างหน้าว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ บางรายขับรถช้า แต่อยู่ในช่องทางขวา บางรายขับรถค่อมเลน บางรายจะแซงขึ้นมาในช่วงจังหวะหรือในที่ ๆ ไม่ควรแซง บางรายวิ่งแซงบนไหล่ทาง บางรายขับรถเร็วและหวาดเสียว บางรายก็ไม่ทิ้งระยะห่างจากรถคันหน้าในระยะพอสมควร แต่จะขับรถจี้รถคันหน้า แถมเปิดไฟใหญ่หรือบีบแตรไล่ใส่รถคันหน้าเพื่อขอทางอย่างไม่ค่อยมีมารยาท เพื่อจะได้แล่นรถไปเร็วขึ้น และ/หรือบางรายเบรคไม่ทัน พฤติกรรมการขับรถเหล่านี้ทำให้เกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยน้อยลง

นโยบาย/แนวทางในการควบคุม พัฒนา บริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ (การสัมภาษณ์เชิงลึก)

ในส่วนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบการให้บริการรถโดยสารสาธารณะประเภทต่าง ๆ มีการกำหนดนโยบาย/แนวทางในการควบคุม บริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ มีการควบคุมกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยมุ่งมั่นพัฒนาและควบคุมมาตรฐานการให้บริการขนส่งผู้โดยสารทางถนนเพื่อส่งเสริมการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ยังมีการตรวจความพร้อมตามมาตรฐานความปลอดภัย (Checklist) ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด พร้อมกำหนดให้รถโดยสารทุกประเภท ทุกคันต้องติดตั้ง GPS Tracking และติดตามรถโดยสารสาธารณะทุกคันผ่านศูนย์บริหารจัดการเดินรถด้วยระบบ GPS ของกรมการขนส่งทางบก แต่ในส่วนของผู้ประกอบการเอกชนนั้น ยังไม่สามารถดำเนินการบังคับให้ติดตั้งระบบ GPS ได้ทั้งหมด ซึ่งก็ทยอยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์มาตรการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการและพนักงานขับรถ พร้อมจัดตั้งศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารและรับเรื่องร้องเรียนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อรับเรื่องร้องเรียนผ่านสายด่วน โทร. 1584 และ สายด่วน 1490 ของ บขส.

หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดโครงการลดและป้องกันภัยและอุบัติเหตุจากการขนส่งสาธารณะให้กับรถโดยสารสาธารณะหลายประเภท เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการและผู้ร่วมทาง สร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยให้กับผู้ใช้บริการและเพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ มีโครงการอบรมพัฒนาคุณภาพบริการหลักสูตรบริการดีขับขี่ปลอดภัย เพื่อปลูกจิตสำนึกให้พนักงานตระหนักถึงหน้าที่ในการให้บริการที่ดีและมีความรับผิดชอบ เพื่อให้พนักงานตระหนักและเข้าใจถึงการสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง พร้อมทั้งมีการกำหนดหลักปฏิบัติและจรรยาบรรณพนักงานขับรถเพื่อให้พนักงานขับรถทุกคนได้ใช้เป็นหลักและแนวทางไว้ยึดถือปฏิบัติ โดยพนักงานขับรถต้อง

รับทราบและทำความเข้าใจข้อบังคับทางกฎหมาย กฎระเบียบด้านความปลอดภัย หลักความมั่นคง และมาตรฐานในการให้บริการอย่างถ่องแท้

อย่างไรก็ตามกฎหมายและมาตรการในการควบคุมพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจป้องกันปัญหาอันเกิดจากพนักงานขับรถได้เพียงพอ เนื่องจากการกำหนดคุณสมบัติของพนักงานขับรถยังขาดคุณภาพและมาตรฐานในการควบคุม รวมทั้งการออกใบอนุญาต จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานดังกล่าวและช่องทางในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการให้บริการของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ เป็นพฤติกรรมที่พนักงานขับรถโดยสารสาธารณะมักจะประมาทในการขับขี่ ขาดการระมัดระวัง และปฏิบัติจนเป็นสิ่งเคยชินในขณะให้บริการ โดยพบว่าในส่วนประเด็นที่สำคัญที่อาจมีผลต่อความรู้สึกปลอดภัยของผู้ใช้บริการ คือ

1. ความเร็วในการขับขี่ ถือเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้ใช้บริการมีความกังวลต่อความปลอดภัยในระหว่างใช้บริการ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า อุบัติเหตุนั้นส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ความเร็วสูงเกินควร โดยมีปัจจัยเสี่ยงจากการขับรถด้วยความเร็วสูง

1.1 การมองเห็นวัตถุ ในขณะที่รถกำลังเคลื่อนตัว ผู้ขับขี่จะมีระยะเวลาในการมองเห็นวัตถุสั้นลง โดยปกติขอบเขตที่สายตามองเห็นอยู่ในระยะ 180 องศา แต่ในขณะขับรถภาพที่สายตามองเห็นจะเคลื่อนตัวไปข้างหลังอย่างต่อเนื่องจึงมองเห็นเส้นทางไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเมื่อใช้ความเร็วสูงภาพที่สายตามองเห็นจะยิ่งมีขอบเขตลดลง หากขาดความระมัดระวังอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

1.2 แรงปะทะ หากขับรถด้วยความเร็งสูงและเกิดอุบัติเหตุ แรงปะทะ ณ จุดเกิดเหตุและการยุบตัวของรถจะเพิ่มขึ้นตามอัตราความเร็ว น้ำหนักและโครงสร้างของรถ หากเพิ่มความเร็วกว่าปกติ 2 เท่า แรงปะทะจะเพิ่มขึ้น 4 เท่า เมื่อประสบอุบัติเหตุจะทำให้ผู้ที่อยู่ในรถได้รับอันตรายมากขึ้น

1.3 ระยะทางในการหยุดรถ การขับรถด้วยความเร็วสูงต้องใช้ระยะทางในการหยุดรถมากขึ้น ซึ่งการขับรถบนเส้นทางปกติระยะทางที่สายตามองเห็นจนเท้าแตะเบรกคิดเป็นระยะเวลา 1 วินาที ขณะที่การขับรถบนสภาพถนนที่เปียกลื่นต้องใช้ระยะทางในการหยุดรถมากกว่า 1.5 เท่า

1.4 ระยะเวลาในการแก้ไขเหตุการณ์ การขับรถด้วยความเร็วสูง ทำให้ผู้ขับขี่มีระยะเวลาในการแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินลดลง จึงเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะรุนแรง เนื่องจากรถจะพุ่งชนสิ่งกีดขวางด้วยความรวดเร็ว

1.5 โอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ การขับรถด้วยความเร็วสูง ทำให้ประสิทธิภาพในการขับรถ ควบคุมรถ และหยุดรถลดลง ไม่สามารถหลบหลีกสิ่งกีดขวางและแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันท่วงที จึงเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

ความเร็วที่ปลอดภัย คือ ความเร็วที่เหมาะสมกับสภาพถนน สภาพอากาศ และสภาพการจราจรถือเป็นระดับความเร็วที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น หากขับรถด้วยความเร็วที่ปลอดภัยแล้วประสบอุบัติเหตุจะไม่รุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ซึ่งกฎหมายได้กำหนดระดับความเร็วที่เหมาะสม สำหรับรถแต่ละประเภทตามสภาพถนนและสภาพการจราจรในแต่ละพื้นที่

ความเร็วจำกัด คือ ความเร็วที่กำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับปริมาณรถยนต์ คนเดินเท้า ระยะห่างระหว่างสี่แยก สภาพแวดล้อมข้างทางและความพร้อมของสิ่งอำนวยความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยบนท้องถนน

พนักงานขับรถควรไม่ประมาท ระมัดระวังขณะขับขี่ ปฏิบัติตามกฎจราจร การขับรถด้วยความเร็วในประเทศไทยถูกกำหนดด้วยกฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กล่าวถึงความเร็วในเขตเมืองและนอกเขตเมือง โดยคำจำกัดความของความเร็วตามกฎหมายนี้หมายถึง กรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล สำหรับรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ไม่เกิน 80 กม./ชม. ส่วนพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 นั้น กำหนดความเร็วสำหรับทางหลวงพิเศษ และทางหลวงชนบท ซึ่งนิยามของความเร็วในเขตเมืองกว้างเกินไป เนื่องจากปัจจุบันมีถนนหลายประเภทรวมอยู่ในเขตเมือง การกำหนดอัตราความเร็วที่ค่าเดียวจึงอาจไม่ใช่การกำหนดความเร็วที่เหมาะสมตามหน้าที่ของถนน (Function) โดยตามหลักการกำหนดความเร็วด้วยหลักวิศวกรรมควรกำหนดตามประเภทและ function ของถนน

การกำหนดความเร็วเขตเมืองในต่างประเทศจะกำหนดเป็นช่วง เช่น ประเทศออสเตรเลียกำหนดความเร็วเป็นช่วงที่ 50-90 กม./ชม. เนื่องจากประเทศออสเตรเลียมีทั้งถนนชุมชน, freeway, local road ซึ่งผู้ขับขี่สามารถรับรู้ความเร็วกำหนดจากป้ายจำกัดความเร็ว ดังนั้น จึงไม่ควรกำหนดความเร็วในเขตเมืองเพียงค่าเดียว เนื่องจากเขตเมืองเป็นคำนิยามที่ต่างกันเกินไป และมีถนนหลายประเภทอยู่ในเขตเมือง แต่ควรใช้ป้าย/เครื่องหมายจราจรบนถนนเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารกับผู้ขับขี่ในการใช้ความเร็วที่เหมาะสม หรือถนนเส้นเดียวกันก็ไม่ควรกำหนดความเร็วที่เท่ากัน เช่น ถนนหน้าโรงเรียนก็ไม่ควรกำหนดที่ความเร็วเดียวกันตลอดทั้งเส้น

ทางออกสำหรับการจัดการเพื่อการควบคุมความเร็วในเขตเมืองให้ปลอดภัยดูเหมือนว่าจะไม่ได้มีเพียงแค่การแก้ไขกฎหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การติดตั้งป้ายก็เป็นเรื่องสำคัญไม่แพ้กัน โดยตามมาตรา 67 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ระบุว่า “ผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทาง เครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขั้นสูงหรือขั้นต่ำก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง” หากเป็นถนนในท้องถิ่นซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะอยู่ภายใต้ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งทางหลวงชนบทหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติทางหลวงจะเป็นผู้กำหนดความเร็ว แต่ในการจัดทำป้ายควบคุมความเร็วนั้นจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้เงินจากส่วนแบ่งค่าปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก มาตรา 146 ซึ่งในปัจจุบันยังยังขาดแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย

2. ด้านพฤติกรรมการขับขี่ (ทั่วไป) ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ ซึ่งคือพฤติกรรมต่าง ๆ ของพนักงานขับรถในขณะที่ให้บริการ อาทิเช่น การขับรถโดยใช้ช่องไหล่ทางด้านซ้ายหรือขวาขณะที่รถติด การเปลี่ยนช่องจราจรบ่อยครั้งขณะขับขี่ การขับรถจี้ท้าย หรือการใช้สัญญาณแตรบ่อยครั้ง ฯลฯ ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญและคิดว่าอาจส่งผลต่อความปลอดภัยได้ และเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นพนักงานขับรถควรให้ความตระหนัก และใส่ใจในการปฏิบัติตามกฎจราจรที่ถูกต้อง ต้องช่วยกันรณรงค์ในเรื่องมารยาทในการขับรถ เพื่อให้เกิดการขับรถที่ปลอดภัยและมีความเอื้ออาทรในการขับรถบนท้องถนน ดังนี้

2.1 การขับรถ ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ควรขับรถชิดซ้ายเสมอ โดยเฉพาะรถที่ขับช้า เพื่อให้รถที่ขับเร็วกว่าได้แซงออกไปยังเลนขวาได้

- ควรขับรถในความเร็วตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ควรขับรถเร็วเกินไปหรือในลักษณะหวาดเสียวที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

- เมื่อมีรถพยาบาลหรือรถฉุกเฉินต่าง ๆ ขับตามหลังมาและส่งสัญญาณไซเลนเพื่อเป็นการขอทาง ต้องรีบให้ทางเขาก่อน โดยขับรถหลบเพื่อให้ช่องทางรถฉุกเฉินหรือรถพยาบาลไปก่อน เป็นการช่วยชีวิตผู้ป่วยหรือให้เขาไปปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้ทันเวลา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นมารยาทอันดีในการขับรถและเป็นการแสดงความเอื้ออาทรและมีน้ำใจต่อผู้อื่น

- ไม่ควรขับรถค่อมเลน เพราะทำให้ผู้ขับขี่รถคันอื่นสับสนว่าจะขับเลนไหนแน่ รถคันอื่นที่ตามมาต้องชะลอ และทำให้รถติด

- ไม่ควรขับรถจี้ท้ายรถคันหน้า แต่ควรเว้นระยะห่างให้เหมาะสมที่ตนสามารถควบคุมรถให้เบรคได้ทันในระยะที่ปลอดภัย ถ้าเกิดเหตุฉุกเฉินที่รถคันหน้าเกิดหยุดรถหรือเบรคกระทันหัน เพราะการขับรถจี้ท้ายจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ซึ่งจะเห็นกันอยู่บ่อย ๆ ที่ชนกันหลายคันซ้อนกัน และยังทำให้ผู้ขับขี่รถคันหน้ารำคาญและเครียด และแสดงถึงความไม่มีมารยาทของผู้ขับขี่รถจี้ด้วย

- การขับรถตอนกลางคืน ไม่ควรใช้สัญญาณไฟสูงโดยไม่จำเป็น เพราะแสงไฟจะแยงตาและรบกวนผู้ขับขี่รถคันข้างหน้า กรณีที่จะขอทาง ควรกระพริบไฟสูงและทำสัญญาณไฟเพื่อขอทาง และไม่ควรบีบแตร เพราะเสียงจะรบกวนผู้พักอาศัยในยามค่ำคืน

- การขับรถขณะฝนตก ควรลดความเร็วลง เพราะถนนลื่นอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และควรเปิดไฟหรี่หรือไฟใหญ่ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้รถคันหลังที่ตามมาหรือรถด้านข้างเห็น จะช่วยลดอุบัติเหตุได้ และควรลดความเร็วลงเพื่อไม่ให้น้ำกระเซนไปโดนคนเดินเท้า รถมอเตอร์ไซต์ หรือรถคันอื่นที่อาจทำให้คนเดินเท้าหรือคนขี่มอเตอร์ไซต์เปียกหรือเสียหลักได้ และควรเว้นระยะห่างจากรถคันหน้าให้มากกว่าการขับรถบนถนนในภาวะปกติพอสมควร เพราะถนนลื่นมากอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

- กรณีขับรถเข้าในวงเวียนที่ไม่มีการติดตั้งสัญญาณจราจร ผู้ขับขี่ต้องให้ผู้ขับขี่รถที่อยู่ในวงเวียนทางด้านขวามือของคนขับไปก่อน แล้วจึงขับรถเข้าวงเวียนหรือขับตามในเส้นทางที่จะไป

- กรณีขับรถในทางร่วมทางแยก ควรดูป้ายเครื่องหมายจราจรว่า รถของเราอยู่ในทางเดินรถทางเอกหรือทางโท โดยดูจากถ้ามีป้ายเครื่องหมายจราจรว่า "หยุด" อยู่ที่ริมทางร่วมทางแยกนั้น แสดงว่าทางเดินรถนั้นเป็นทางโท และรถที่อยู่แยกอีกด้านหนึ่งที่ไม่มีป้ายเครื่องหมายดังกล่าว ถือว่าเป็นทางเอก ผู้ขับขี่รถทางโทจึงควรให้รถทางเอกไปก่อน ซึ่งเป็นข้อกำหนดของกฎหมายการจราจรและเป็นมารยาทในการขับรถด้วย

2.2 การเปลี่ยนเลน/การแซง ควรทำการขอทางก่อน โดยการให้สัญญาณไฟด้วยการเปิดสัญญาณไฟเลี้ยวในข้างที่จะเปลี่ยน/แซง เพื่อขอทาง เตือนหรือบอกให้รถคันหน้ารู้ตัวและระมัดระวังหรือให้ทาง แล้วจึงเปลี่ยน/แซงในช่วงจังหวะที่ปลอดภัย และเส้นทางควรว่างพอในการเปลี่ยน/แซง ที่ดูแล้วว่าเข้าเส้นทางได้ทันและไม่หวาดเสียว เมื่อเข้าสู่เส้นทางที่ต้องการได้เต็มคันแล้วสิ่งที่ควรทำ คือ เร่งความเร็วให้สัมพันธ์กับรถในเลนนั้น เพราะถ้าช้าเกินไปรถคันหลังที่ตามมาด้วยความเร็วหรือกระชั้นชิด อาจต้องเบรคกะทันหันหรือชนท้ายรถได้ ไม่ควรเปลี่ยนเลนหรือแซงในที่คับขันหรือในเขตห้ามแซง การแซงควรดูว่ามีรถวิ่งสวนทางมาหรือไม่ ถ้ามีไม่ควรแซง เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุได้ และข้อสำคัญควรก้มหัวให้ผู้ขับขี้รถคันอื่นที่เป็นผู้ให้ทาง เพื่อเป็นการขอบคุณที่เขาให้ทางคุณ การกระทำนี้ คือ มารยาทในการขับรถที่ดี นอกจากนี้ ถ้ามีรถส่งสัญญาณขอแซง หรือไม่ส่ง

สัญญาณขอแซง แต่มีพฤติกรรมการขับรถที่บ่งบอกว่าจะแซงรถเรา ไม่ควรเร่งความเร็วตีคู่กับรถที่ขอแซงหรือทำท่าว่าจะพยายามแซง แต่ควรให้ทาง จะได้ไม่เกิดอุบัติเหตุ หรือเมื่อมีรถคันอื่นตีคู่รถเราเพื่อจะแซง และมีรถอีกคันวิ่งสวนทางมา ควรลดความเร็วของรถ เพื่อเว้นช่องทางให้รถที่ตีคู่แซงหลบเข้ามา เพื่อเป็นการลดอุบัติเหตุและช่วยเหลือเพื่อนเดินทางด้วยกัน

2.3 การเลี้ยวรถ ควรให้สัญญาณไฟด้วยการเปิดไฟเลี้ยวในข้างที่จะเลี้ยวก่อนล่วงหน้าที่จะทำการเลี้ยวในระยะที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเตือนหรือบอกรถที่ร่วมทางล่วงหน้าว่ารถของตนกำลังจะเลี้ยวไปทางใด และก่อนการเลี้ยวควรแล่นรถอยู่ชิดเลนข้างที่จะเลี้ยว ไม่ควรปาดหน้าหรือแซงขึ้นมาเพื่อจะเลี้ยว เพราะนอกจากจะไม่มีมารยาทในการขับรถแล้ว อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ การเลี้ยวนั้นจะต้องดูจังหวะของการเลี้ยวให้ปลอดภัยด้วย โดยดูว่ามีรถสวนย้อนเส้นทางขึ้นมา และ/หรือมีคนเดินหรือวิ่งตัดหน้ารถหรือไม่ เพราะบ่อยครั้งที่เกิดอุบัติเหตุจากการเลี้ยว ส่วนหนึ่งคนขับมองด้านตรงข้ามเพื่อระวังรถที่จะวิ่งตรงมาในช่องทางที่จะเลี้ยว แต่ไม่ได้ดูด้านที่จะเลี้ยว ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน ฉะนั้น การเลี้ยวรถต้องระวังในทุกด้านที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ด้วย และสำคัญต้องดูสัญญาณจราจรและทำให้ถูกกฎจราจรด้วย

2.4 การจอดรถ ควรจอดรถในพื้นที่ที่อนุญาตให้จอดได้ และจอดรถให้ชิดขอบฟุตบาทหรือไหล่ทางด้านซ้ายของตัวรถในระยะห่างไม่เกิน 25 เซนติเมตร หรือจอดรถในช่องที่ให้จอดรถตามที่สถานที่นั้น ๆ กำหนดไว้ โดยไม่ให้ล้ำเส้นที่กำหนด เพื่อรถคันอื่นจะได้เข้าจอดได้ด้วย ไม่ควรจอดรถซ้อนคัน ขวางทางเข้าออกเข้าออกของรถคันอื่น ขวางประตูบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ ตรงบริเวณป้ายจอดรถประจำทาง บนทางเท้า บนทางม้าลาย (ทางข้าม) ตรงบริเวณท่อน้ำดับเพลิงบนสะพาน ในอุโมงค์ ในทางร่วมทางแยก ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ ในที่คับขันในระยะ 10 เมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์ หรือในช่องทางเดินรถ เพราะเป็นการกีดขวางการจราจร ยกเว้น กรณีจำเป็นที่ต้องจอดรถ เช่น รถเสีย หรือมีเหตุขัดข้องเกี่ยวกับเครื่องยนต์ หรือรถเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณการจอดรถโดยใช้ไฟฉุกเฉินและแสดงเครื่องหมายตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการจราจร เพื่อแจ้งเตือนหรือบอกรถร่วมทางล่วงหน้าว่ารถของตนจำเป็นต้องจอดและมีเหตุขัดข้อง และควรจอดรถให้ชิดไหล่ทางมากที่สุด ขณะเดียวกันก็ต้องพยายามรีบนำรถให้พ้นช่องทางเดินรถโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะได้ไม่กีดขวางการจราจรและป้องกันรถร่วมทางเฉี่ยวชนหรือชนท้ายได้ กรณีจอดรถในที่จอดปกติไม่ควรใส่เบรคมือหรือเข้าเกียร์ไว้ ควรเข้าเกียร์ว่างไว้เพื่อให้รถคันอื่นสามารถเลื่อนออกได้ หรือในที่เป็นทางลาดหรือทางชันต้องหันล้อหน้ารถเข้าขอบทางและควรนำอิฐหรือหินมาดันหน้าล้อหลังไว้เพื่อป้องกันรถไหลไปชนรถคันอื่นหรือชนสิ่งอื่นที่อยู่ใกล้รถ กรณีรถผู้อื่นเสียและส่งสัญญาณไฟฉุกเฉินเพื่อขอทางเข้าจอดหรือเคลื่อนย้ายรถ ควรหยุดรถเพื่อให้ทางเขาด้วย จะเป็นการให้รถที่เสียไม่กีดขวางทางจราจร

2.5 การเบรครถ ก่อนทำการเบรคต้องสังเกตรถคันหลังที่ตามมาด้วยว่าตามมากระชั้นชิดหรือไม่ เพราะมิฉะนั้น อาจชนท้ายได้ และควรลดความเร็วก่อนล่วง แล้วถึงเหยียบเบรค โดยเหยียบเบรคในระดับน้ำหนักและจังหวะที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่อาจมีรถชนท้ายหรือรถของตนเสียหลักไปชนรถคันหน้าหรือรถด้านข้างได้ และไม่ควรเหยียบเบรคโดยไม่จำเป็นหรือบ่อยจนเกินไป จะทำให้รถคันหลังที่ตามมาชะงัก และรำคาญ และถ้ารถคันหลังตามมาในระยะกระชั้นชิดอาจเกิดการชนกันได้

ดังนั้น ในการขับขี่รถจะต้องขับรถอย่างมีมารยาท ถูกกฎจราจร และมีน้ำใจและเอื้ออาทรเพื่อนร่วมทางและคนเดินเท้าด้วยกัน จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยบนท้องถนนและลดอุบัติเหตุการจราจรได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันเพื่อความปลอดภัยและลดอุบัติเหตุ ควรระวังรถที่ขับไม่ถูกกฎจราจรหรือไม่มีมารยาทด้วย เพราะแม้เราจะขับถูกต้อง ถูกมารยาท แต่คนขับบางคนไม่มีมารยาทก็ทำให้เราเสี่ยงเกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน การขับรถผู้ขับขี่จะต้องขับอย่างระมัดระวังเป็นอย่างดี จึงจะปลอดภัยทั้งเราและเขา และอย่าลืมตรวจตรารถของเราให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีด้วยจะยิ่งทำให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

3. ด้านพฤติกรรมส่วนตัว ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ รวมถึง การใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรศัพท์ การรับประทานอาหาร/น้ำ การขาดความพร้อมด้านร่างกาย มีอาการอ่อนเพลีย มีอาการมึนเมา มีกลิ่นแอลกอฮอล์ การไม่คาดเข็มขัดนิรภัย/ไม่สวมหมวกกันน็อค การคึกคะนอง ผาดโผน ฯลฯ ยังคงเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าอาจมีผลต่อความปลอดภัยของพวกเขาในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้ขับขี่ ที่เมื่อผู้ใช้บริการพบเห็นแล้วอาจทำให้ความรู้สึกด้านความปลอดภัยนั้นน้อยลง พนักงานขับรถควรมีความพร้อมในด้านร่างกาย จิตใจ ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้โดยสารเป็นหลัก โดยปฏิบัติดังนี้

ก่อนเดินทาง พนักงานขับรถควรเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อม โดยนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ หรือทานยาที่ทำให้ง่วงนอน เพราะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการ ขับรถลดลง ตรวจสอบรถให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน โดยเฉพาะยางรถยนต์ ระบบเบรก จัดเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินไว้ประจำรถ วางแผนการเดินทางล่วงหน้า ศึกษาและเลือกใช้เส้นทางที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

ขณะเดินทาง พนักงานขับรถควรปฏิบัติตามกฎจราจรและป้ายเตือนริมทางอย่างเคร่งครัด ใช้อุปกรณ์นิรภัยทุกครั้งที่ขับขี่และโดยสารยานพาหนะ ไม่ขับรถเร็ว ไม่เปลี่ยนช่องทางกะทันหัน ไม่ขับรถจี้ท้าย ไม่ขับรถย้อนศร ไม่แซง ในที่คับขัน ไม่ควรหยุดรับ-ส่ง ผู้โดยสารนอกสถานที่พร้อมเพิ่มความระมัดระวังเมื่อขับรถผ่านจุดเสี่ยง โดยเฉพาะทางโค้ง ทางแยกและจุดตัดทางรถไฟ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ทำให้เสียสมาธิ ไม่ใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ จอดรถพักในบริเวณ ที่ปลอดภัย

ทุกระยะ 150-200 กิโลเมตร หรือทุก ๆ 2 ชั่วโมง เพื่อปรับเปลี่ยนอิริยาบถ จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุจากการง่วงหลับใน

พฤติกรรมการใช้บริการของนักศึกษา จากการศึกษาพบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ในการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยจึงพักอาศัยในหอพักเอกชน หรือเช่าบ้านพัก หรือพักอาศัยรวมกับญาติ/เพื่อน ส่วนใหญ่ไม่มีรถส่วนตัวมาเรียน จึงเลือกใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเป็นประจำทุกวัน ในการเดินทางมาเรียนที่มหาวิทยาลัย และในเรื่องการให้บริการของรถโดยสารสาธารณะนั้น นักศึกษาอยากให้ ผู้ประกอบการต้องควบคุมจำนวนเที่ยวรถให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการไม่ต้องรอรถโดยสารเป็นเวลานาน หรือต้องเผื่อเวลาในการเดินทางนาน ๆ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งรีบ ช่วงเวลาเร่งด่วนตอนเช้า (06.00-09.00 น.) และ ช่วงเวลาเร่งด่วนตอนเย็น (15.01-19.00 น.) การระบุเวลาเดินรถที่แน่นอนการออกรถต้องตรงต่อเวลา ผู้ใช้บริการจะได้ไม่ต้องเปลี่ยนประเภทรถโดยสารในขณะเดินทาง และควรจะต้องมีการจัดหาจุดนั่งพักรอรถโดยสารให้เพียงพอเนื่องจากในบางครั้งที่รถโดยสารขาดระยะผู้โดยสารอาจจะต้องรอรถโดยสารเป็นเวลานาน เพิ่มความปลอดภัยในการรอรถโดยสาร

ด้านความปลอดภัยในการใช้บริการ ผู้ประกอบการควรจะต้องจัดให้มีการตรวจเช็คสภาพรถในการสม่ำเสมอ ตลอดจนความสะอาดของรถในส่วนต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในรถ อุณหภูมิภายในรถ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเพื่อทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความมั่นใจว่าการเดินทางปลอดภัยและประทับใจ รวมไปถึงพฤติกรรมการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษาที่ปลอดภัยเองนั้น นักศึกษาควรเลือกประเภทรถโดยสารสาธารณะที่ถูกต้อง มีการจดทะเบียนกับกรมขนส่งทางบก อาจดูจากสีของป้ายทะเบียน สภาพรถ สภาพโดยรวมของรถ ฯลฯ เมื่อเกิดเหตุก็สามารถตรวจสอบได้ ตรวจสอบอุปกรณ์ความปลอดภัยในรถโดยสารสาธารณะว่ามีหรือไม่ขณะใช้บริการ ไม่ทนนั่งโดยสารสาธารณะในกรณีที่ พนักงานขับรถขับรถเร็วน่าหวาดเสียว ขับรถไม่ตามกฎจราจร พนักงานขับรถหลับใน สภาพรถโดยสารสาธารณะทรุดโทรม ให้บริการที่ไม่สุภาพ ควรเตือนหรือรีบแจ้งพนักงานขับรถทันที หากไม่ได้รับการตอบสนองอาจแจ้ง สายด่วนกรมการขนส่งทางบก 1584 เพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อผู้อื่นต่อไป ไม่ขึ้นหรือลงรถโดยสารสาธารณะนอกป้ายและจุดจอด เพราะจะก่อให้เกิดอันตรายจากรถประเภทอื่น ๆ ที่แล่นมาอาจเฉี่ยวชนหรือเกิดอุบัติเหตุได้

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) ประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่ใช้ประจำ 2) พฤติกรรมการให้บริการในด้านความเร็วในการขับขี่ และ 3) พฤติกรรมการให้บริการในด้านพฤติกรรมในการขับขี่ทั่วไป ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่ใช้ประจำ รถโดยสารสาธารณะในปัจจุบันมีหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการคมนาคมและการขนส่ง นักศึกษาก็สามารถเลือกใช้บริการรถโดยสารตามความต้องการ ความปลอดภัย และวัตถุประสงค์ของการเดินทาง การเลือกใช้บริการก็อาจขึ้นกับความสะดวก รวดเร็วในการใช้บริการ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แต่ถึงอย่างไรความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงและ ตระหนักอย่างยิ่งในการเลือกใช้ นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่ารถเมล์ เป็นบริการรถโดยสารสาธารณะประเภทหนึ่งที่น่าจะปลอดภัย การเลือกเดินทางโดยรถเมล์ อาจเนื่องจากการเดินรถที่หลากหลายเส้นทาง มีเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งติดเครื่องปรับอากาศ และไม่ติด รวมถึงมีค่าใช้ในการเดินทางที่ไม่แพง การเลือกประเภทของรถโดยสารสาธารณะที่เหมาะสมยิ่งส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเอง

2. ความเร็วในการขับขี่ ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ ถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการของนักศึกษาที่สำคัญ หากพนักงานขับรถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการขับรถ เคารพกฎจราจร มีมารยาทในการขับขี่แล้ว ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุก็จะน้อยลง ยิ่งหากมีพฤติกรรมการขับขี่ที่ดีเพิ่มขึ้น ความรู้สึกปลอดภัยของนักศึกษาก็จะเพิ่มขึ้นตาม ดังนั้น พนักงานขับรถโดยสารสาธารณะทุกประเภทควรให้ความสำคัญและตระหนักด้านความปลอดภัยของผู้โดยสาร ใช้ความเร็วที่เหมาะสม

การใช้ความเร็วที่เหมาะสมกับสถานการณ์ อาทิ

ก. สภาพถนนกับความเร็วที่ปลอดภัย ผู้ขับขี่ควรใช้ความเร็ว ให้เหมาะสมกับสภาพเส้นทาง โดยปฏิบัติตามป้ายจำกัดความเร็ว ที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะเมื่อขับผ่านทางโค้ง ทางแยก ทางลาดชัน ทางขึ้น-ลงสะพาน ทางเบี่ยง เส้นทางที่อยู่ระหว่าง การก่อสร้าง ผู้ขับขี่ควรลดความเร็วและเพิ่มความระมัดระวัง เป็นพิเศษ จะช่วยเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง

ข. สภาพอากาศกับความเร็วที่ปลอดภัย การขับรถในช่วงที่สภาพอากาศไม่ดี เช่น ฝนตกหนัก หมอก ลงจัด ควันไฟปกคลุมเส้นทาง เป็นต้น ทำให้ผู้ขับขี่มีทัศนวิสัยในการมองเห็นเส้นทางไม่ชัดเจน การใช้ ความเร็วที่เหมาะสมและควบคุมความเร็วให้คงที่ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มความปลอดภัยในการ เดินทาง ดังนั้น เมื่อขับรถผ่านเส้นทางที่มีทัศนวิสัยไม่ดี สภาพถนนเปียกลื่น ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็ว ไม่ควรขับรถด้วยความเร็วสูง ใช้ความเร็วในระดับที่สามารถควบคุมรถได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง เว้นระยะห่างจากรถคันหน้าให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีระยะทางในการหยุดรถที่ปลอดภัย ห้ามเร่งและ ลดความเร็วในทันที รวมถึงไม่เบรกรถกะทันหัน เพราะจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

ค. สภาพการจราจรกับความเร็วที่ปลอดภัย แม้การขับรถในแต่ละเส้นทางจะมีการจำกัดความเร็ว ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเดินทาง แต่ผู้ขับขี่ต้องใช้ความเร็วให้สอดคล้องกับสภาพ การจราจร ปริมาณรถยนต์ และสภาวะแวดล้อมบนท้องถนน โดยเฉพาะเส้นทาง

ผ่านแหล่งชุมชน โรงเรียนที่มีปริมาณรถหนาแน่นและผู้คนพลุกพล่าน ผู้ขับขี่ไม่ควรขับรถด้วยความเร็วสูง หากเกิด เหตุฉุกเฉินจะหยุดรถได้อย่างปลอดภัย

ง. ความเร็วที่ปลอดภัยในเวลากลางคืน การขับรถในช่วงพลบค่ำ กลางคืน และเช้ามืดมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากกว่า เวลากลางวัน เพราะผู้ขับขี่มีขอบเขตในการมองเห็นเส้นทางจำกัด ประกอบกับความง่วงและความอ่อนล้า ส่งผลให้มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินช้ากว่าปกติเพื่อความปลอดภัย ผู้ขับขี่ควรใช้ความเร็วให้เหมาะสมกับสภาพเส้นทางและสัมพันธ์กับ ระยะในการมองเห็น จะได้สามารถหยุดรถทันเมื่อเกิดเหตุ ฉุกเฉิน

จ. ความเร็วที่ปลอดภัยกับระยะทางที่ไฟหน้าส่องถึง ปกติไฟสูงหน้ารถจะส่องได้ไกลในระยะ 100 เมตร ส่วนไฟต่ำจะมองเห็นสิ่งกีดขวางได้ชัดเจนในระยะไม่เกิน 40 เมตร เพื่อความปลอดภัยในการขับรถ เวลากลางคืน ผู้ขับขี่ควรใช้ความเร็วให้สัมพันธ์กับระยะทางที่ไฟหน้ารถส่องถึงและระยะทางที่สามารถ หยุดรถได้ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้หยุดรถหรือหักหลบสิ่งกีดขวางได้ทัน

3. พฤติกรรมในการขับขี่ทั่วไป ของพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการของนักศึกษา ผู้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ พนักงานขับรถต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเป็นหลัก ไม่ประมาท ขาดสติในการขับรถ การขับรถตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด ไม่ประมาท ความปลอดภัยก็มากขึ้น ความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุก็น้อยลง ข้อควรปฏิบัติในการขับรถที่ดี คือ

3.1 อย่าแซงรถในที่คับขัน ขณะขึ้นลงเขาสูง บนสะพาน ทางโค้ง ทางแยก ทางร่วม หรือจุดที่มีเส้นขาวทึบหรือเหลือทึบ

3.2 อย่าขับรถตามหลังรถคันอื่นในระยะทางกระชั้นชิด

3.3 อย่าขับรถแข่งกันด้วยความคึกคะนอง

3.4 อย่าขับรถเร็วเกินอัตรากำหนด

3.5 ควรให้สัญญาณก่อนหยุดรถ เลี้ยวรถ ขอทางแซง

3.6 รถที่ขับช้ากว่ารถคันอื่น ๆ ควรใช้ทางเดินรถด้านซ้าย

3.4 ทางเดินรถที่มีมากกว่า 1 ช่อง ให้ขับชิดช่องทางที่ 1 ชิดซ้ายมือ ยกเว้นจะแซงขึ้นหน้าหรือเลี้ยวขวา เมื่อแซงแล้วก็ให้กลับเข้าช่องทางที่ 1

3.8 ขับรถส่วนกันควรใช้ไฟต่ำ

3.9 เวลาขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขา หรือระหว่างเนินควรชิดขอบทางซ้าย และเมื่อถึงทางโค้งควรส่งสัญญาณให้รถอื่นที่สวนมารู้

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงขณะขับขี่

ก. การรักษาระยะห่าง

เว้นระยะห่างจากรถคันอื่นให้มากกว่าเส้นทางปกติ 2-3 เท่า หากเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้สามารถหยุดรถได้ทัน ไม่ขับชิดท้ายรถคันหน้าในระยะกระชั้นชิด เพราะจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุรุนแรง การเลือกใช้ช่องจราจร ควรขับรถให้อยู่ในกึ่งกลางช่องจราจร ไม่ขับรถคร่อมช่องทาง หากเป็นเส้นทางที่มีสองช่องจราจร ควรใช้ช่องทางด้านซ้ายเสมอ เพราะช่องทางขวาใช้สำหรับแซงรถ หากเป็นถนนที่มีมากกว่าสองช่องจราจร ควรขับชิดซ้าย พร้อมเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ช่องจราจรที่สอง เพราะเป็นช่องทางที่รถบรรทุกใช้แซง การเปลี่ยนช่องทาง ไม่เปลี่ยนช่องทางไปมาโดยไม่จำเป็น เพราะจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ หากเปลี่ยนช่องทางควรให้สัญญาณไฟล่วงหน้าในระยะไม่ต่ำกว่า 60 เมตร พร้อมมองกระจกมองหลังและกระจกมองข้างให้รอบคอบทุกครั้ง รอจนเส้นทางด้านหลังไม่มีรถหรือรถอยู่ในระยะไกล ค่อยเปลี่ยนช่องทาง

ข. การขับแซงรถ

ก่อนขับแซงรถคันอื่น ควรให้สัญญาณไฟล่วงหน้า พร้อมประเมินสถานการณ์จากสภาพการจราจรบนเส้นทาง สมรรถนะรถ ความเร็วของรถคันหลัง และระยะทางที่เหมาะสำหรับแซงรถ ไม่ใช้ช่องทางซ้ายหรือไหล่ทางในการแซงรถ เพราะหากมีรถจอด อาจเกิดอุบัติเหตุได้ เมื่อขับแซงพ้นแล้ว ควรเว้นระยะห่างจากรถที่แซงก่อนให้สัญญาณเบี่ยงเข้าสู่ช่องทางเดิม

ค. การเบรกหรือหยุดรถ

ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการหยุดรถให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถควบคุมระยะทางในการหยุดรถได้อย่างปลอดภัย ก่อนหยุดรถควรมองกระจกหลัง เพื่อประเมินสถานการณ์ชะลอความเร็ว เหยียบเบรกเป็นจังหวะและสัมพันธ์กับสถานการณ์ ไม่เหยียบเบรกกะทันหัน เพราะรถที่ขับตามหลังมาด้วยความเร็วสูง อาจหยุดรถไม่ทัน ทำให้ถูกชนท้ายได้ การขับรถลงทางด่วนหรือออกจากทางหลัก ตรวจสอบสภาพเส้นทางด้วยการมองกระจกมองหลังและกระจกมองข้าง พร้อมให้สัญญาณไฟล่วงหน้า เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงค่อย ๆ เปลี่ยนช่องทางจราจรทีละช่องทางไปทางด้านซ้ายสุด ไม่ขับตัดหน้ารถคันอื่นหลาย ๆ ช่องจราจร เพราะจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เมื่อขับรถออกจากทางด่วนหรือทางหลักแล้ว ควรลดความเร็วให้สัมพันธ์กับสภาพการจราจร เพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง ทั้งนี้ การเรียนรู้หลักการขับรถบนถนน ทางด่วนและทางหลวงจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทางให้กับผู้ใช้บริการ

นโยบาย/แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะ

อย่างไรก็ตามในด้านความปลอดภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะ ยังมีการกำหนดมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก เพิ่มความเข้มข้นในการควบคุมกำกับดูแลรถโดยสารสาธารณะและบังคับใช้มาตรการลงโทษตามกฎหมาย หากผู้ประกอบการไม่ควบคุมดูแลพนักงานขับรถให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความปลอดภัยจนเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุร้ายแรง ฝ่าฝืนกระทำผิดเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการ บรรทุกผู้โดยสารเกินจำนวนที่นั่ง ทิ้งผู้โดยสาร เก็บค่าโดยสารเกินอัตราที่กำหนด หรือปล่อยให้มีการนำรถไปใช้กระทำผิดตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ กรมการขนส่งทางบกสามารถสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถ ระงับใช้รถ หรือพักใช้ใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ทันทีโดยมีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน รวมถึงผู้ประกอบการต้องจัดทำสมุดประจำรถ ประวัติผู้ประจำรถ ตรวจสอบสภาพและความพร้อมของรถและผู้ขับรถพร้อมทำบันทึกการตรวจสอบดังกล่าวและใบกำกับสินค้ากรณีเป็นผู้ประกอบการขนส่งโดยรถบรรทุก นอกจากนี้ ผู้ประกอบการรถสาธารณะยังต้องจัดให้มีประกันภัยเพิ่มเติมจากประกันภัยตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้โดยสารและบุคคลภายนอก โดยต้องแสดงหลักฐานการจัดทำประกันภัยทั้งภาคบังคับและที่จัดทำเพิ่มเติมก่อนดำเนินการชำระภาษีรถประจำปีและในการยื่นขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

กำหนดให้รถโดยสาร ทุกประเภท ทุกคันต้องติดตั้ง GPS Tracking และติดตามรถโดยสารสาธารณะทุกคันผ่านศูนย์บริหารจัดการเดินรถด้วยระบบ GPS ของกรมการขนส่งทางบกและศูนย์ GPS ของสำนักงานขนส่งจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งผู้โดยสารและผู้ประกอบการสามารถมีส่วนร่วมในการกำกับตรวจสอบพฤติกรรมของรถได้ผ่าน Application “DLT GPS” แบบ Realtime เช่นเดียวกัน โดยรถทุกคันที่ติด GPS เมื่อนำรถเข้าบริษัทจะต้องนำกล่องดำ GPS มาถ่ายข้อมูลลงเครื่องโดยมีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเช็คความเร็วในการขับขี่ได้ทั้งหมดตลอดเส้นทาง หากพบว่า พนักงานขับรถคันใดขับรถเกินความเร็วที่กำหนด (กำหนด 90 กม./ชม. บนถนน 2 ช่องจราจร และ 100 กม./ชม. บนถนน 4 ช่องจราจรขึ้นไป) จะต้องมีการลงโทษพนักงานขับรถผู้นั้น และหากมีความจำเป็นที่ต้องวิ่งเกินความเร็วที่กำหนดจะต้องติดต่อกลับมาขออนุญาตเป็นกรณีไป นอกจากนี้ยังมีการกำหนดความเร็วที่ต้องวิ่งที่จุดอันตรายบางจุดเป็นพิเศษบนเส้นทาง เช่น ความเร็วจำกัดที่ทางโค้งอันตราย หรือการหยุดที่ทางแยกแม้ในกรณีที่ไม่มีสัญญาณไฟควบคุม

นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบกยังมีมาตรการตรวจความพร้อมของรถโดยสารสาธารณะและผู้ประจำรถตามมาตรฐานความปลอดภัย (Checklist) ร่วมกับบริษัท ขนส่ง จำกัด ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทหาร ตำรวจ และหน่วยงานท้องถิ่น ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารและจุดจอดรถที่กำหนด 212 จุดทั่วประเทศ โดยดำเนินมาตรการเข้มข้นในปี 2560

รวมถึงการติดตามมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และดำเนินการลงโทษขั้นสูงสุดทุกกรณีความผิดที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะ และอำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ได้รับสามารถจัดทำเป็นข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

นอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของรถโดยสารสาธารณะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายที่เป็นรูปธรรม สามารถนำมาใช้ได้จริงแล้ว ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เหมาะสมในการให้บริการ/ใช้บริการ ยังควรดำเนินการจัดตั้งระบบการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ โดยต้องติดตามนโยบาย มาตรการต่างๆ รวมถึงกำหนดบทลงโทษให้มีผลย้อนหลังหากไม่ปฏิบัติตามเพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัย และเพื่อจับตาดูผู้ประกอบการไม่ให้ทำผิดระเบียบ นำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการบริการในอนาคต

ด้านผู้ใช้บริการ นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตในฐานะที่เป็นผู้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ ควรมีความตระหนักรู้ในด้านการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะอย่างปลอดภัย ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อาทิ การคาดเข็มขัดนิรภัย สวมหมวกกันน็อคขณะใช้บริการ ไม่ใช้บริการรถโดยสารที่รับปริมาณผู้โดยสารเกินจำนวนที่กำหนดไว้ เดินทางเวลาในช่วงเวลาที่ปลอดภัย เลือกประเภทรถโดยสารที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเดินทางของตน ฯลฯ

ในส่วนของผู้ประกอบการหรือพนักงานขับรถ ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสภาพอุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในตัวรถ ความพร้อมใช้งาน ความสะอาดภายในรถ และจุดที่ติดตั้งให้สามารถเห็นได้ชัด น่าจะเป็นการลดการสูญเสียชีวิตลงได้ และการตรวจสภาพพนักงานขับรถขับให้มีความพร้อม เช่น การง่วงซึม การเมาสุรา ความเหนื่อยล้าที่เกิดจากการขับรถโดยไม่ได้หยุดพัก ปัญหาด้านสภาพจิตใจเป็นต้น ดังนั้นหากผู้ประกอบการหรือพนักงานขับรถ คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้ใช้บริการ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีการตรวจสอบสภาพความพร้อมก่อนทำการขับรถจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้ สร้างความปลอดภัยให้เกิดกับผู้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ในส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่น ๆ ที่มีผลหรือมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมในการใช้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะตลอดจนตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการที่เป็นแรงจูงใจให้ใช้บริการรถโดยสารสาธารณะเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการวางแผน หรือวางกลยุทธ์ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้